

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ №...

от 2017 г.

за приемане на Методика за изчисляване на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

ПОСТАНОВИ:

Член единствен. Приема Методика за изчисляване на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга.

Допълнителна разпоредба

§ 1. Тази методика въвежда изисквания на Директива 2008/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 февруари 2008 г. за изменение на Директива 97/67/ЕО с оглед пълното изграждане на вътрешния пазар на пощенски услуги в

Общността (ОВ, L 52/3 от 27 февруари 2008 г.) относно финансиране на универсалната пощенска услуга.

Заключителни разпоредби

§ 2. Методиката се приема на основание чл. 15, ал. 1, т. 11 от Закона за пощенските услуги и влиза в сила от датата на обнародването ѝ в Държавен вестник.

§ 3. Отменя се Постановление № 199 от 2011 г. на Министерски съвет и приетата с него Методика за изчисляване на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга.

МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(БОЙКО БОРИСОВ)

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:**

(ВЕСЕЛИН ДАКОВ)

За Главен секретар на КРС:

(Мирослава Тодорова)

**Директор на дирекция
ПРОПО на КРС:**

(Неда Койчева)

МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА НЕТНИТЕ РАЗХОДИ ОТ ИЗВЪРШВАНЕ НА УНИВЕРСАЛНАТА ПОЩЕНСКА УСЛУГА

Раздел I Общи положения

Чл. 1. (1) Тази методика урежда реда и начина за изчисляване на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга.

(2) За целите на методиката пощенският оператор, на когото със Закона за пощенските услуги е възложено задължение за извършване на универсалната пощенска услуга на територията на цялата страна чрез организирана и управлявана от него пощенска мрежа, ще се нарича „задължен оператор”.

Чл. 2. (1) Задължението за извършване на универсалната пощенска услуга включва:

1. извършване на универсалната пощенска услуга на територията на цялата страна така, че да се осигури възможност за ползването ѝ от всеки потребител, независимо от географското му местоположение;

2. осигуряване на универсалната пощенска услуга в точките за достъп до пощенската мрежа на задължения оператор, в рамките на работното време и с периодичност на събирането и доставките, съответстващи на изискванията на чл. 33 от Закона за пощенските услуги;

3. извършване на универсалната пощенска услуга с качество, отговарящо на нормативите по чл. 15, ал. 1, т. 7 от Закона за пощенските услуги;

4. предоставяне на услугите от универсалната пощенска услуга на достъпни цени, еднакви за еднаквите услуги на територията на цялата страна;

5. извършване на универсалната пощенска услуга безплатно в случаите по чл. 80 от Закона за пощенските услуги.

(2) За целите на методиката работата на задължения оператор се описва чрез следните компоненти, които се формират въз основа на задължението по ал. 1:

1. географско покритие – включва отделни географски територии, които не се припокриват и всички заедно покриват територията на страната;

2. услуги – включва услугите по чл. 34 от Закона за пощенските услуги;

3. цени – включва цените по видове услуги от универсалната пощенска услуга, образувани от задължения оператор съгласно изискванията за определяне на цената на универсалната пощенска услуга;

4. качество – включва качеството на извършваната универсална пощенска услуга, отчетено в съответствие с нормативите по чл. 15, ал. 1, т. 7 от Закона за пощенските услуги;

5. честота на доставяне – включва осигуряването на универсалната пощенска услуга съгласно изискванията на чл. 33 от Закона за пощенските услуги;

6. пощенска мрежа – включва стационарни и/или мобилни пощенски станции, пощенски агентства и изнесени пощенски гишета, разменни и сортировъчни центрове и възли, транспортни и технически средства, чрез които задълженият оператор осигурява извършване на универсалната пощенска услуга на територията на цялата страна.

Чл. 3. (1) Нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга се изчисляват за период, отнасящ се до предходната календарна година, приключваща на 31 декември. При изчисляването на нетните разходи се отчитат и всички други относими елементи като неуниверсалните пощенски услуги и други търговски дейности, които задълженият оператор предоставя, пазарни ползи за оператора, стимули за ефикасност на разходите и правото му на разумна печалба.

(2) Задълженият оператор изчислява нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга като разлика между нетните разходи при работата му със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга и при работа на същия оператор без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга.

(3) Размерът на нетните разходи по ал. 2 се коригира с паричната равностойност на нематериалните и пазарни ползи, и паричната равностойност на стимулите за ефикасност на разходите на задължения оператор за периода, за който се изчисляват нетните разходи.

(4) Изчисляването на нетните разходи по ал. 2 за всеки от компонентите по чл. 2, ал. 2 се извършва поотделно и по начин, при който се избягва двойното отчитане на каквито и да било разходи и преки или косвени ползи. Задълженият оператор използва едни и същи компоненти както за описание на работата си със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, така и за работата си, в случай че не е задължен да извършва универсалната пощенска услуга (работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга).

(5) На задължения оператор е осигурено правото да определи размер на печалбата както при работата със задължение, така и при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга. За целите на методиката при отчитане на печалбата задълженият оператор се съобразява с принципа в чл. 66, ал. 2, т. 6 от Закона за пощенските услуги по отношение на икономически обосноваването на печалбата и с правилата на чл. 5 от Решение на Европейската комисия от 20 декември 2011 г. относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес (ОВ, L 7, 11.1.2012 г.), по отношение на разумната печалба.

(6) Въз основа на нетните разходи задълженият оператор определя размера на исканата компенсация, която представя в

заявлението за компенсация на несправедливата финансова тежест, съгласно чл. 29а, ал. 2 от Закона за пощенските услуги.

Чл. 4. Стъпките за изчисляване на нетните разходи са следните:

1. изчисляване на приходи и разходи на задължения оператор при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга;

2. изчисляване на приходи и разходи, които биха възникнали за задължения оператор при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга;

3. изчисляване на размера на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга;

4. коригиране на размера на нетните разходи от задължението за извършване на универсалната пощенска услуга с паричната равностойност на нематериалните и пазарни ползи и стимулите за ефикасност на разходите.

Чл. 5. (1) В срок до 1 март на текущата година задълженият оператор уведомява Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) за намерението си да кандидатства за компенсиране на несправедливата финансова тежест от извършване на универсалната пощенска услуга за предходната година.

(2) Към уведомлението по ал. 1 задълженият оператор представя сценарий за работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, изготвен в съответствие с чл. 7 въз основа на прогнозни данни.

(3) Задълженият оператор доказва достоверността на сценария по ал. 2 чрез представяне на оценките по чл. 7, ал. 2, т. 2, букви „а” - „е” и като съпостави прогнозни данни за:

1. рентабилността си при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга за периода, за който се изчисляват нетните разходи, като я сравни с рентабилността на операторите, извършващи както услуги от обхвата на универсалната пощенска услуга, така и неуниверсални пощенски услуги на територията на страната за

годината, предхождаща годината, за която се изчисляват нетните разходи, и

2. производителността си при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга за периода, за който се изчисляват нетните разходи, като я сравни с производителността си по видове услуги (универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности) при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга за същия период.

(4) Когато операторът не докаже достоверността на сценария по ал. 2, КРС в 14-дневен срок от внасянето на сценария по ал. 2 може да го върне:

1. за преработка, като даде задължителни указания за промени;

2. за цялостна преработка.

(5) В случаите по ал. 4 задълженият оператор в 14-дневен срок от уведомяването внася преработен сценарий, заедно с доказателствата по ал. 3.

(6) В срок до 30 април на текущата година КРС се произнася със становище, доколко сценарият по ал. 2 е приложим на практика и/или е достоверен.

Раздел II

Изчисляване на размера на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга

Чл. 6. (1) Приходите на задължения оператор при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга включват всички отчетени приходи от извършване на универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности за периода, за който се изчисляват нетните разходи.

(2) Разходите на задължения оператор при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга включват всички отчетени разходи, свързани с и необходими за извършване на универсалната пощенска услуга, неуниверсални

пощенски услуги и други търговски дейности за периода, за който се изчисляват нетните разходи.

(3) За целите на методиката приходите и разходите от извършване на универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности, отчетени от задължения оператор при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга за периода, за който се изчисляват нетните разходи, се натрупват в разходни центрове. Броят на разходните центрове е равен на броя на географските територии в съответствие с компонента географско покритие по чл. 2, ал. 2, т.1.

(4) Разходните центрове по ал. 3 се описват най-малко със следните характеристики:

1. елементи на пощенската мрежа – брой на звената и средствата от пощенската мрежа по видове, които пораждат приходите и разходите за съответния разходен център;

2. участие на описаните по т. 1 елементи на пощенската мрежа в извършване на универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности;

3. брой на персонала, който обслужва описаните по т. 1 елементи на пощенската мрежа за съответния разходен център – общо и по видове елементи, включително брой на персонала, ангажиран с извършване на универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности – общо и по видове услуги;

4. брой обработени пратки – приети и доставени чрез описаните елементи на пощенската мрежа за съответния разходен център, включително по видове услуги;

5. размер на приходите общо и по видове услуги - универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности;

6. размер на разходите, в това число преки и допълнителни общо и по видове услуги - универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности;

7. географско покритие – брой и наименование на населените места и население по населени места, които се

включват в географската територия за съответния разходен център.

(5) За натрупването на приходите и разходите в разходните центрове при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга се използват данните, получени от Системата за разпределение на разходите по видове услуги (Система), прилагана от задължения оператор в изпълнение на чл. 29б, ал. 1 от Закона за пощенските услуги за периода, за който се изчисляват нетните разходи.

(6) Задълженият оператор представя в табличен вид резултатите от разпределението на приходите и разходите при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга в съответствие с ал. 5, заедно с всички допълнителни данни към тях, придружени от необходимите пояснения, по разходни центрове, включително размера на печалбата, заедно с необходимите документи, доказващи начина на определянето ѝ. Избраният от задължения оператор табличен вид следва да позволява проследяване на връзката между резултатите и данните от Системата, придружени от необходимите пояснения.

Чл. 7. (1) Въз основа на компонентите по чл. 2, ал. 2 задълженият оператор разработва сценарий за работата си, когато не е задължен да извършва универсалната пощенска услуга, като няма ограничения за броя на избраните от него компоненти и компонентът географско покритие винаги се отчита.

(2) Сценарият по ал. 1 задължително съдържа:

1. описание и мотиви за избора на компонентите по чл. 2, ал. 2, различни от компонента географско покритие, които се отчитат при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга;

2. описание на реструктурирането на дейността при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, заедно със:

а) оценка и анализ на разходите, които операторът би избегнал при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга;

б) оценка на ефекта от реструктурирането на дейността върху размера на разходите общо и по видове услуги - универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности;

в) оценка на ефекта от реструктуриране на дейността върху общоадминистративните разходи;

г) оценка и анализ на приходите, които операторът би пропуснал при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга. При оценката се отчита директен ефект от загубата на търсенето на продукти, които вече няма да бъдат предоставяни и косвен ефект от въздействието на промяната в една услуга върху търсенето на другите продукти на задължения оператор;

д) оценка на ефекта от реструктуриране на дейността върху броя на пратки и услуги и размера на приходите общо и по видове услуги - универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности;

е) оценка на необходимия брой персонал, в условията на сценария с оглед гарантиране предоставянето на услугите и запазването на териториалното покритие в резултат от реструктурирането на дейността.

3. данни за характеристиките на всеки разходен център по чл. 6, ал. 4, които задълженият оператор отчита при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга за периода, за който се изчисляват нетните разходи. Данните за характеристиките на всеки разходен център при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга се представят в табличен вид и позволяват пряко сравнение с данните за характеристиките на всеки разходен център при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга;

4. размер на разходите по разходни центрове, които биха възникнали при работа без задължение за извършване на

универсалната пощенска услуга и описание на начина на тяхното определяне;

5. размер на приходите по разходни центрове, които биха възникнали при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга и описание на начина на тяхното определяне.

(3) Приходите и разходите при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга включват приходите и разходите, които биха възникнали, когато задълженият оператор извършва услуги от обхвата на универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности, съгласно разработения по ал. 1 сценарий.

(4) Задълженият оператор представя в табличен вид резултатите от изчисленията на приходите и разходите при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, заедно с всички допълнителни данни към тях, придружени от необходимите пояснения, по разходни центрове.

(5) Към изчисленията по ал. 4 задълженият оператор представя данни за:

1. рентабилността си при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга за периода, за който се изчисляват нетните разходи, като я сравни с рентабилността на операторите, извършващи както услуги от обхвата на универсалната пощенска услуга, така и неуниверсални пощенски услуги на територията на страната за годината, предхождаща годината, за която се изчисляват нетните разходи, и

2. производителността си по видове услуги (универсална пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности) при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга за периода, за който се изчисляват нетните разходи, като я сравни с производителността си по видове услуги (универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности) при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга за същия период.

Чл. 8. (1) Размерът на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга се изчислява по следната формула:

$$НР = (П - Р) - (П_1 - Р_1), \text{ където}$$

НР – размер на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга;

П – размер на отчетените от задължения оператор приходи при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга;

Р – размер на отчетените от задължения оператор разходи при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга;

П₁ – размер на приходите, изчислени от задължения оператор, които биха възникнали при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, съгласно сценария по чл. 7;

Р₁ – размер на разходите, изчислени от задължения оператор, които биха възникнали при работа без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, съгласно сценария по чл. 7.

(2) За целите на методиката изчисленият размер на нетните разходи по ал. 1 се приема за положително число.

Раздел III

Коригиране на размера на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга

Чл. 9. (1) Задълженият оператор определя нематериалните и пазарни ползи, натрупани от възложеното задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, като отчита следните показатели:

1. престиж на фирмената/търговската марка в резултат на предоставянето на универсалната пощенска услуга;

2. ползи, произтичащи от повсеместността/организацията на продажбите;

3. ползи, свързани с размера на пазарния дял;

4. търговски ползи от реализирането на икономии от мащаба и обхвата;

5. ползи, произтичащи от специални права за търговия;

6. ползи от данъчни облекчения, включително освобождаване на услугите от обхвата на универсалната пощенска услуга от облагане с данък добавена стойност;

7. митнически ползи;

8. рекламни ползи.

(2) Нематериалните и пазарни ползи по ал. 1 се оценяват въз основа на данни от проучване, организирано от задължения оператор и проведено от независима организация, и се остойностяват.

(3) Данните от проучването по ал. 2 се представят в КРС, заедно с обосновка на оценката.

Чл. 10. (1) Стимулите за ефикасност на разходите се определят чрез оценка за ефикасността на задължения оператор при предоставяне на универсалната пощенска услуга.

(2) Задълженият оператор извършва оценката по ал. 1 по метода на сравнение за ефикасност между разходните центрове по чл. 6, ал. 3. Ефикасността на разходните центрове се оценява въз основа на средностатистическите стойности на разходите, свързани с дейността по предоставяне на универсалната пощенска услуга, като функция от брой приети пратки от услугата. Индикация за неефикасност на даден разходен център е положителното отклонение на действителните му разходи спрямо очакваните средностатистически такива, получени чрез линейна регресия.

(3) За целите на оценката по ал. 1 задълженият оператор използва данните за разходи и брой приети пратки по разходни центрове за универсалната пощенска услуга при работа със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, представени в заявлението за компенсиране на несправедливата финансова тежест за годината, за която се изчисляват нетните разходи.

(4) Общата парична равностойност на неефикасността на задължения оператор се получава като сума от изчислените

положителни отклонения на точките в наблюдението (в лева) спрямо границата на ефикасността, за която се приема, че съвпада с корелационната линия.

Чл. 11. Размерът на нетните разходи, изчислен по реда на чл. 8, се коригира по следния начин:

1. определената съгласно чл. 9 парична равностойност на нематериалните и пазарни ползи се изважда от размера на нетните разходи от извършване на универсалната пощенска услуга;

2. определената съгласно чл. 10 парична равностойност на стимулите за ефикасност се изважда от стойността, получена по т. 1.

Раздел IV

Документи, които задълженият оператор представя към заявлението за компенсиране на несправедливата финансова тежест

Чл. 12. (1) Задълженият оператор представя в КРС заявление за компенсиране на несправедливата финансова тежест за предходната година, съгласно чл. 29а, ал. 1 и 2 от Закона за пощенските услуги.

(2) Задълженият оператор прилага към заявлението по ал. 1 следните документи:

1. резултати от разпределението на приходите и разходите от извършване на универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности, заедно с всички допълнителни данни към тях, придружени от необходимите пояснения, по разходни центрове в табличен вид, съгласно чл. 6;

2. описание на работата на задължения оператор без задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, което включва:

а) сценария по чл. 7 заедно с необходимите документи;

б) резултатите от изчисленията на приходите и разходите от извършване на универсалната пощенска услуга, неуниверсални пощенски услуги и други търговски дейности, заедно с всички допълнителни данни към тях, придружени от необходимите пояснения, по разходни центрове в табличен вид, съгласно чл. 7, ал. 4;

в) размера на печалбата при условията на сценария по чл. 7, заедно с необходимите документи, доказващи начина на определянето ѝ;

г) информацията по чл. 7, ал. 5.

3. начин на определяне на нематериалните и пазарни ползи и изчисляване на паричната им равностойност, заедно с необходимите документи, доказващи изчисленията, включително резултати от извършено проучване, на база на което са оценени нематериалните и пазарни ползи, съгласно чл. 9;

4. начин на определяне на стимулите за ефикасност и изчисляване на паричната им равностойност, заедно с необходимите документи, доказващи изчисленията, съгласно чл. 10;

5. изчисления и данни в табличен вид, придружени от необходимите пояснения и документи, доказващи изчисленията на нетните разходи по реда на чл. 8;

6. размер на нетните разходи, изчислен по реда на чл. 8 и коригиран с паричната равностойност на нематериалните и пазарни ползи и стимулите за ефикасност на разходите, съгласно чл. 11;

7. начин на определяне на размера на исканата компенсация за наличието на несправедливата финансова тежест, посочена в заявлението по ал. 1.

Допълнителни разпоредби

§ 1. Тази методика въвежда изисквания на Директива 2008/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 февруари 2008 г. за изменение на Директива 97/67/ЕО с оглед пълното изграждане на вътрешния пазар на пощенски услуги в Общността (ОВ, L 52/3 от

27 февруари 2008 г.) относно финансиране на универсалната пощенска услуга.

§ 2. По смисъла на тази методика:

1. Методът на сравнение (Relative to a benchmark) е метод, при който на база регресионен анализ на зависимостта между приетите пратки от универсалната пощенска услуга и разходите за услугата се установява корелация, която отразява средностатистическите стойности на разходите, свързани с извършването на универсалната пощенска услуга;
2. Преходни разходи са разходите, отнасящи се пряко до дадена услуга, разходен център. Тези разходи се начисляват пряко към услуги и разходните центрове, използвани за целите на изчисляване на нетните разходи.
3. Допълнителни разходи са разходите, които не могат да бъдат отнесени пряко към дадена услуга или разходен център, но следва да бъдат отчетени и добавени в процеса на изчисление на нетните разходи.